

OPETUSMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO TAMPEREEN YLIOPISTON VUODEN 2007 TOIMINNASTA

1. TULOKSELLISUUS JA TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1.1. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Yliopiston tuottavuus on edellisen vuoden tasolla. Taloudellisuus on heikentynyt edellisestä vuodesta, mutta on kuitenkin valtakunnallisesti tarkastellen hyvällä tasolla. Koulutusaloittaiset erot ovat suuria.

Yliopiston muun maksullisen toiminnan tulot lisääntyivät edellisestä vuodesta. Tulotavoite saavutettiin, mutta kannattavuustavoitteesta jäätiin. Rokotetutkimus kokonaisuudessaan vastaa noin 47 % yliopiston liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tuotoista. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot kasvoivat edellisestä vuodesta. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuusprosentti oli 75. Yliopiston omin varoin toiminnasta jäi katettavaksi 10,5 M€.

Yliopisto on mukana Sisä-Suomen yliopistoallianssin kehittämisessä. Tärkeää on, että hankkeessa päästään nopeasti yhteiseen strategiaan, jonka toteuttamiseen kaikki osapuolet sitoutuvat.

Yliopiston tulee järjestää biokeskuksensa toiminnot niin, että kansallista Biokeskus-Suomi-yhteistyötä voidaan jatkaa.

1.2. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Tohtorin tutkintotavoitteen saavuttamisaste on 92 %. Yliopisto on vahvistanut valmiuksiaan tutkimustulosten hyödyntämisessä. Yliopistolle tehtiin viisi keksintöilmoitusta vuonna 2007. Yliopisto ei ole ilmoittanut, onko se ottanut itselleen oikeuksia keksintöihin.

Yliopisto on kehittänyt opiskelijavalintoja koko yliopiston tasolla. Yliopisto on valmistautunut sähköisen hakujärjestelmän käyttöönottoon ja toteutettavaan valtakunnalliseen yhteishakuun. Samana vuonna tai edellisenä syksynä toisen asteen koulutuksen päättäneiden osuus yliopiston uusista opiskelijoista on kasvanut. Kasvusta huolimatta osuus on selvästi alle valtakunnallisen keskiarvon.

Yliopisto on saavuttanut ylempien korkeakoulututkintojen tavoitteen useilla koulutusaloilla. Yliopiston ylempien korkeakoulututkintojen tavoitteen saavuttamisaste on 98 %. Yhteiskuntatieteellisellä ja luonnontieteellisellä koulutusaloilla tutkintotavoitteiden saavuttamisessa on ongelmia. Ylempien korkeakoulututkintojen suoritus aika on jonkin verran lyhentynyt. Yliopisto ei saavuta humanistisen alan aineenopettajakoulutuksen tavoitetta. Yliopistolla on käytössään laadunvarmistus- ja palautejärjestelmiä opetuksen ja ohjauksen kehittämiseksi. Tutkintouudistus etenee myönteisesti.

Kansainvälisessä vaihdossa yliopistoon saapuvien opiskelijoiden määrä on jonkin verran suurempi kuin lähtevien, mutta molempien määrät ovat laskeneet verrattuna vuoteen 2006. Yhteistyö Aasian kanssa on vahvistunut.

Yliopiston täydennyskoulutuksen osallistujamäärät ja avoimen yliopiston opiskelijamäärät ovat laskeneet.

Yliopiston tulee huomioida aikuiskoulutuksen kokonaisuudistus ja kansainvälistymisstrategia omassa strategiatyössään.

Yliopiston tulee raportoida tarkemmin opiskelijavalintojen kehittämisestä, alakohtaisista työelämäyhteyksistä ja harjoittelukäytännöistä.

Yliopiston tulee huolehtia, että siihen palvelussuhteessa olevien tutkijakoululaisten palkkaus on VPJ-järjestelmän mukainen. Osana hyvää henkilöstöpolitiikkaa yliopiston tulee huomioida neliportaisen tutkijanuran kehittäminen.

2. TULOKSELLISUUDEN RAPORTOINNIN ASIANMUKAISUUS

Yliopiston tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rakenne noudattaa opetusministeriön mallia tilinpäätöksestä yliopistoille. Yliopiston toimintakertomus sisältää pääosin tilinpäätösmallin mukaiset toteumatiedot ja tunnusluvut. Taulukoiden tietoja on täydennetty myös sanallisella kuvauksella. Sanallinen kuvaus on tiivistetty melko lyhyeksi ilman laajaa analyysia. Vertailua muihin yliopiston kannalta keskeisiin yliopistoihin tulisi olla enemmän.

Raportointi tuottavuushankkeiden ja rakenteellisen kehittämisen toimenpiteiden henkilöstövaikutuksista on tehty.

Yliopiston tulee kehittää erityisesti rakenteellisen kehittämisen toimenpiteiden henkilöstövaikutusten seurantaa siten, että näistä voidaan luotettavasti raportoida osana tilinpäätöstä.

3. OPETUSMINISTERIÖN TOIMENPITEET TULOKSELLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Korkeakoulupolitiikan tavoitteet vuosille 2007-2012 on asetettu Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa. Opetusministeriö (OPM) on määritellyt rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat maaliskuussa 2008. Yliopistot voivat tarvittaessa esittää myös vaihtoehtoisia rakenteellisen kehittämisen toimia. Kaikilta yliopistoilta on edellytetty uudet strategiat kevään 2010 tulosneuvotteluihin mennessä. Näiden pohjalta valmistellaan rakenteellisen kehittämisen toimenpideohjelma vuodesta 2010 alkaen. OPM koordinoi myös sektoritutkimuksen rakenteellisen kehittämisen valmistelua. Tavoitteena on vahvistaa sektoritutkimusta ja siihen liittyvää yhteistyötä yliopistojen kanssa.

Yliopistojen taloudellista ja hallinnollista autonomiaa vahvistavaa yliopistolakia valmistellaan. Hallitus on linjannut iltakoulussaan 21.11.2007 uudistuksen peruseriaa. Talouspoliittinen ministerivaliokunta on käsitellyt kolme kertaa uudistuksen taloudellisia reunaehtoja. Tavoitteena on, että OPM lähettää lakiluonnoksen lausuntokierrokselle elokuussa 2008. Lakiesitys Eduskunnalle annetaan kevädistuntokauden 2009 alussa ja lain on tarkoitus astua voimaan 1.8.2009. Kaikkien yliopistojen tulee hyvissä ajoin valmistautua yliopistouudistukseen.

OPM valmistelee lakiesitykseen liittyen yliopistojen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmän uudistamista vuodesta 2010 eteenpäin. Rahoitusmallivalmistelussa korostetaan yliopistojen toiminnan laadun ja vaikuttavuuden merkitystä, strategista kehittämistä ja uusiutumista sekä toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta. OPM jatkaa tulosohjaukseen liittyvää kokonaisvaltaista indikaattoreiden kehittämistä.

Kansallinen innovaatiostrategia valmistuu vuoden 2008 aikana. Sen pohjalta voidaan arvioida, mitä toimenpiteitä se edellyttää tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän perustan muodostavissa yliopistoissa. OPM osallistuu pitkäjänteisen kansallisen tutkimusinfrastruktuuripolitiikan valmisteluun. OPM seuraa korkeakoulueksintöjä koskevan lainsäädännön (369/2006) toimivuutta ja täytäntöönpanoa yliopistoissa. OPM valmistelee vuoden 2008 aikana suositukset korkeakoulupohjaisen yrittäjyyden edistämisestä.

OPM:n johdolla valmistellaan laajapohjaisessa yhteistyössä ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistusta. Hallitus on päättänyt 23.4.2008 uudistuksen valmistelun periaatelinjaukset ja aikataulun. Yliopistojen tulee kehittää avointa yliopistoa, täydennyskoulutusta ja monimuotoista tutkintoon johtavaa koulutusta työikäisen aikuisväestön osaamistarpeisiin vastaamiseksi.

Yliopistojen tuottavuusohjelman toteuttamista jatketaan aiemmin sovitusti. Tuottavuusohjelman vuosien 2012-2015 lisätoimenpiteet eivät koske yliopistoja.

Vuoden 2008 lopussa valmistuu korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia, jota valmistellaan parhaillaan yhteistyössä korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa. Kansainvälistymisen tavoitteet otetaan huomioon myös valmisteltavassa rahoitusmallissa.

Yliopistojen toiminnan laadun ja laadunvarmistusjärjestelmien kehittämiseksi Korkeakoulujen arviointineuvosto auditoi kaikkien yliopistojen laadunvarmistusjärjestelmät vuoden 2011 loppuun mennessä. Korkeakoulujen arviointineuvosto arvioi yliopistokeskukset vuoden 2008 aikana. Yliopistokeskusten kehittämisestä päätetään arvioinnin jälkeen.

OPM on siirtänyt tutkijakoulupäätöksenteon Suomen Akatemialle vuoden 2008 alusta alkaen. OPM tukee neliportaisen tutkijanuran kehittämistä rahoitusmallin puitteissa. Tutkimustoimintaan liittyvää tiedonkeruuta vahvistetaan ja systematisoidaan osana KOTA-tietojärjestelmän kokonaiskehittämistä.

OPM on käynnistänyt myös laajemman toimenpidekokonaisuuden, jonka tavoitteena on koko korkeakoululaitoksen tietojärjestelmien uudistaminen. OPM ja Opetushallitus ovat yhteistyössä yliopistojen kanssa valmistelleet siirtymistä yliopistojen sähköiseen hakujärjestelmään ja hakujärjestelmän kautta toteutettavaan valtakunnalliseen yhteishakuun.

LIITTEET

LIITE 1 Määrällisten tavoitteiden toteuma